

9 juni 1941 : tragedie boven de Noordzee

Eddy Lambrecht

Op 9 juni 1941 in de namiddag tussen 15.30 en 15.36 uur stegen vier Wellington bommenwerpers op van het vliegveld van Honington.

Het vliegveld van Honington nabij Thetford in Suffolk kwam in dienst in 1937, en werd tijdens de oorlog ook gebruikt door de Amerikaanse 364th Fighter Group. Tijdens de 'Battle of Britain' werd het vliegveld verscheidene keren gebombardeerd door de Luftwaffe.

De Wellington bommenwerpers maakten deel uit van het 9 Squadron dat onder de leiding stond van het Bomber Command. Ze hadden als ongewone opdracht een verkenning uit te voeren langs de Franse en Belgische kust en Duits scheepvaartverkeer aan te vallen. Het ging hier om de toestellen nummers R 1758 (gezagvoerder Wing Commander Arnold), K 5703 (2nd Lieutenant Pickard), R 1763 (Pilot Officer Robinson), en T 2620 (Pilot Officer Lamb).

Voor twee toestellen en hun bemanning zou de dag dramatisch aflopen.

Het 9 Sqn was opgericht einde 1914 in Frankrijk en vóór WO2 omgevormd tot bommenwerper-eenheid en had op 4 september 1939 de eerste bomaanval mee uitgevoerd op Duits grondgebied. Toen bleek dat de verdediging van de Wellington niet opgewassen was tegen aanvallen van Duitse jachttoestellen, voornamelijk in blinde hoeken van het vliegtuig, voerden zij vanaf september 1940 alleen nog nachtelijke bombardementvluchten uit. Het 9 Sqn ruilde tijdens de oorlog de Wellington in voor de Lancaster.

Symbool van 9 Sqn was een vleermuis met als spreuk: *'wij vliegen door de nacht'*.

De tweemotorige Vickers Wellington bommenwerper voor lange afstanden die later in WO2 ook gebruikt werd voor de jacht op duikboten. Door de Royal Air Force werd de Wellington in dienst genomen in 1938. De structuur en wijze van constructie van de Wellington waren zodanig dat de Wellington een robuuste bommenwerper was die veel schade kon incasseren alvorens niet meer vliegwaardig te zijn. Er waren 6 bemanningsleden aan boord, de Wellington werd door vliegeniers 'Wimpy' genoemd. Van de Wellington bommenwerper werden tijdens de oorlog 11.461 exemplaren gebouwd.

De Wellington type IC waarvan sprake in dit artikel werd gebouwd door Vickers Armstrongs Ltd en was uitgerust met 2 Bristol Pegasus Mark XVIII motoren van 1050 pk. Het toestel haalde en maximum snelheid van 378 km/uur, kon 2.484 km afleggen en een bommenlast van 2.034 kg meedragen. De bewapening bestond uit 4 en later 6 Browning .303 machinegeweren.

Op 9 juni 1941 ongeveer 4 mijl noordoostelijk van Calais werden de Wellington bommenwerpers tijdens hun opdracht aangevallen door Messerschmitt Bf 109 jachtvliegtuigen. Volgens de staartschutter van Wellington K 5703 had hij rook zien komen uit een Wellington. R 1703 werd eveneens aangevallen door Me 109 jachtvliegtuigen gedurende een half uur maar bleef ongedeerd en kon terug vuren.

Wellington T 2620 met kenteken WS-G werd achtervolgd door Me 109's en nabij de Wielingen kwam het toestel in het vizier van Hafenschuetz boot nr. H 822 van het Hafenschuetzflottille Holland te Vlissingen die het onder vuur nam met een 4 cm Bofors Flakgeschut. De Wellington vloog onder het wolkendek (500 meter) uit het ZZW aan en werd geraakt, waarna het vliegtuig in het wolkendek verdween om daarna terug op te duiken in NNO richting. Opnieuw werd het Duits afweervuur geopend en treffers waargenomen in het Brits toestel. Uiteindelijk stond de bakboordmotor van de Wellington in brand en het toestel verloor hoogte in NNW richting.

Dan verschenen drie Me 109 op het toneel waarvan één de steeds heviger brandende Wellington aanviel en een vuurstoot afgaf met de boordwapens maar de inslagen lagen in het water achter het vliegtuig. Onmiddellijk daarna raakte de Wellington T 2620 het wateroppervlak ter hoogte van de monding van de Westerschelde en spatte in stukken uiteen.

De Vorpostenboot 822 voer naar de plaats van de crash en kon nog de staartschutter levend uit het water halen waarna die afgeleverd werd in Vlissingen. Het ging hier om William Arthur Eccles die krijgsgevangene werd en overleed op 29 juni 1945. Hij ligt begraven in de Clayton-Le-Moors Roman Catholic Churchyard in Engeland.

De andere vliegeniers die sneuvelden waren:

Flying Officer Douglas Ferguson Lamb, DFC,
Sergeant John Claude Partington
Sergeant Dennis John Mansfield
Sergeant David Alfred Humphrey
Sergeant Ronald Seward Bunce

Het stoffelijk overschot van Lamb zou opgevist zijn door vissers voor Blankenberge waarna het terug in zee werd gezet. Lamb heeft geen gekend graf.

Bunce en Humphrey worden herdacht op de Runnymede Memorial in Surrey, opgericht voor 20.323 Britse vliegeniers uit WO2 die geen bekend graf hebben.

John Partington ligt begraven op de Noorderbegraafplaats van Vlissingen. Zijn stoffelijk overschot spoelde aan op het eiland Walcheren op 27 juni 1941.

Zijn broer René sneuvelde eveneens in WO2.

*De Noorderbegraafplaats te
Vlissingen.
Partington rust in rij A,
graf 12.*

*Waarnemer Dennis Mansfield werd begraven op de
gemeentelijke begraafplaats van Zeebrugge
nadat zijn lichaam daar
door de zee werd teruggeven.
Mansfield rust thans op het Canadian War
Cemetery te Adegem.*

Wellington R 1758 werd door Me 109's neergehaald ter hoogte van Zeebrugge, volgens andere bronnen was het ter hoogte van Knokke. Wing Commander Arnold kwam hierbij om het leven, hij bleef aan het stuur van zijn vliegtuig terwijl zijn bemanning uit het vliegtuig sprong.

Het ging hier om:

Sergeant James Murray Pinkham

Flying Officer Dominic Bruce

Sergeant Harold Arthur Wink

Sergeant Reginald Harry Barratt

Flying Officer Thomas Bax

Zij werden allen gevangen genomen.

Reginald Barratt slaagde na 6 mislukte ontsnappingspogingen er in om uiteindelijk toch te ontsnappen einde 1944, en te vluchten naar Hongarije waar hij door de Russen werd gevangen genomen. Uiteindelijk werd niets meer van hem gehoord en keerde hij nooit terug naar Engeland. Barratt wordt herdacht op de Runnymede Memorial met als sterfdatum 4 juni 1945.

Wellington R 1758 was neergeschoten door Messerschmitt Bf 109 E jachttoestellen van Staffel 6 van Jagdgeschwader 26 'Schlageter', dat toen gestationeerd was op het vliegveld te Maldegem. De overwinning werd opgeëist door Oberleutnant Walter Schneider, Staffel aanvoerder van 6./JG26. Deze verongelukte met zijn jachttoestel op 22 december 1941 nabij Steenvoorde (Fr) nadat hij 20 luchtoverwinningen had behaald.

9 juni 1941, een rookpluim op zee duidt aan dat hier een Vickers Wellington na een doodstrijd in zee is gestort. Deze en de volgende foto werden genomen door een Flaksoldaat te Zeebrugge. Het zou hier gaan om het toestel van Wing Commander Arnold.

Op het strand nabij Zeebrugge de brandende stukken of brandstof van een Wellington.

Gemeentelijke begraafplaats Blankenberge, Britse piloot.

Wing Commander Roy George Claringbould Arnold, offerde zich dapper op zodat zijn bemanning een kans had om uit de Wellington te springen en te overleven. Arnold bleef de doorzefde en tot neerstorten gedoemde brandende bommenwerper besturen op een zo vast mogelijke koers maar voor hem was het te laat om het vliegtuig te verlaten. ...a gallant Englishman who gave his life to safe his crew...

Het Bomber Command had een foute beslissing genomen door Wellingtons in te zetten voor het verkennen van de Franse en Belgische kust en voor het aanvallen van Duitse schepen bij daglicht. Zonder escorte van jachttoestellen waren de trage en logge bommenwerpers een gemakkelijk prooi voor de Luftwaffe.

Tevens waren de bemanningen van de Wellingtons op 9 juni 1941 geen vaste teams die op elkaar ingespeeld waren maar een samenraapsel voor deze opdracht. Sommige vliegeniers waren van de staf en vlogen mee om meer vlieguren te hebben.

In elk geval waren door de hoge verliezen dergelijke missies met Wellington bommenwerpers tijdens klaarlichte dag niet voor herhaling vatbaar.

Bronnen: Commonwealth War Graves Commission - National Archives Kew, AIR 27/126 - Stichting Wings to Victory, Airmen Memorial Zeeland.

Foto's: Archief Auteur